herpy

FROSKER

Black-eyed Leaf Frog

Agalychnis moreletii

Agalychnis moreletii er en 6-9 cm stor løvfrosk fra fjellskogene i Mexico og Mellom-Amerika: grønn på ryggen, med dypsvarte øyne og oransje sider og lår. Den er nattaktiv og lever høyt oppe i trærne. Den krever kjøligere og tørrere forhold enn de fleste slektningene: om dagen skal terrariet være tørt og under 24 °C, og først om kvelden sprayes det fuktig.

Familie: Phyllomedusidae

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**6-9 cm** snute-kloakk-lengde
Vekt	**6-25 g**
Levealder	**5-11 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog og fjellskog**
Hudgift	**Ingen kjent**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H for 4 voksne dyr
Temperatur, dag	**20-24 °C**
Varmeplass	**25 °C**
Temperatur, natt	**15-18 °C**
Luftfuktighet	**50-70 %**
Vann	**Vannskål** dybde 2-3 cm
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 3
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetroll i vann**
Egglegging	**På blader over vann**
Egg per legging	**23-334**
Klekking	**7-11 dager** ved 20-24 °C
Larvetid	**60-100 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Ferdigfôr**
Yngelpleie	**Ingen**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Agalychnis moreletii er en slank, trelevende løvfrosk. Hannene er 6-7 cm lange, hunnene 7-9 cm, regnet fra snute til kloakk. Hunnene veier omtrent 19-25 g, hannene 6-11 g. Ryggen er ensfarget blågrønn til lysegrønn, buken rosa til rød, og sidene og lårene blir oransje eller rosa med alderen. Øynene er dypsvarte med en lyseblå kant. Hos noen dyr er ryggen dekket av hvite knopper, og antallet øker med alderen. Når frosken forstyrres, og om natten, blir den grønne ryggen flekkete i gule eller blågrønne nyanser. Nyforvandlede unger er først gråbrune, men blir lysegrønne etter få dager.

Føttene har kraftig svømmehud, slik at frosken kan svive i kontrollert glideflukt ned fra tretoppene. Den beveger seg langsomt og klatrer hånd over hånd, men kan også ta lange, eksplosive hopp. Huden reflekterer nær-infrarødt lys, noe som beskytter mot overoppheting og vanntap. Fra de andre *Agalychnis*-artene med mørke øyne kjennes den på at de gulhvite sidene er uten striper, og at de hvite flekkene på ryggen ikke har svart kant.

Genetisk faller arten i tre hovedgrupper, som ennå ikke er beskrevet hver for seg: en på Atlanterhavssiden, en på Stillehavssiden og en i Veracruz i Mexico. Dyr fra Belize og deler av Guatemala er generelt mindre enn andre.

Frosken sover om dagen på blader, nesten ubevegelig, og er da vanskelig å skille fra andre løvfrosker. Hudgift er ikke dokumentert hos arten. Levetiden i naturen er ikke kjent og anslås til 4-5 år; i fangenskap kan hanner bli omtrent 11 år, hunner litt mindre.

Utbredelse og leveområde

Agalychnis moreletii lever i spredte bestander på både Atlanterhavs- og Stillehavsskråningene fra Veracruz, Puebla og Guerrero gjennom Oaxaca og Chiapas i Mexico til Maya-fjellene i Belize, Guatemala, det nordvestlige Honduras og El Salvador, i 200-2.130 meters høyde. Arten var tidligere utbredt i hele området, men bestandene har gått kraftig tilbake, og i Guerrero, Oaxaca og Chiapas er den nesten forsvunnet.

Truslene er skogrydding, forurensning og soppsykdommen chytridiomykose. Arten tåler imidlertid i noen grad et endret leveområde og overlever flere steder i hager og små private reservater. Noen av de beste bestandene finnes i Belize.

> **Naturlig utbredelse:** Mexico, Belize, Guatemala, Honduras og El Salvador.

LEVEOMRÅDE

Agalychnis moreletii lever i primær- og sekundærskog, oftest nær vann og særlig ved midlertidige dammer. Den er en fjellart: hovedparten av bestandene lever i tropisk fjellskog i 600-1.300 meters høyde, og ingen annen *Agalychnis* går så høyt opp. Utenom yngletiden sitter froskene vanligvis 6-10 meter oppe i trærne og ofte enda høyere, hunnene gjerne høyere enn hannene.

Klimaet har en regntid fra juni til oktober og en tørketid fra november til mai. Dagens høyeste temperatur er i gjennomsnitt omtrent 25 °C hele året, og nettene er kjølige: omtrent 17 °C i regntiden og 14 °C i tørketiden. Frosken går bare ned til vannet for å yngle og får ellers fuktigheten sin fra regn og dugg på bladene, som den tar opp gjennom den tynne huden på buken. Eggene legges på blader over midlertidige dammer, og rumpetrollene faller ned i vannet når de klekkes.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

Stell

TERRARIET

Agalychnis moreletii lever i trærne, så høyden er viktigere enn gulvarealet. Et terrarium på minst 45 × 45 × 60 cm rommer en liten gruppe på fire dyr. Til avl trengs mer plass: minst 60 × 45 × 90 cm til en yngelgruppe på 4-6 dyr og 90 × 90 × 60 cm til åtte dyr. Froskene hopper langt, så jo større, jo bedre.

Innred med levende planter med store, sterke og glatte blader som kan bære hele frosken, for eksempel *Ficus elastica*, *Anthurium andreanum*, *Aglaonema commutatum* og *Spathiphyllum*. Til egglegging brukes særlig *Philodendron*, *Monstera* og *Scindapsus*. Legg til vannrette og loddrette greiner, slik at det er soveplasser høyt oppe, og la minst én gren gå helt ned til bunnen, slik at froskene lett kommer til vannskålen. Bunnlag er ikke nødvendig, og jord og kokosfiber setter seg på froskene og gir hudproblemer. Dekk eventuell plantejord med løv, eller trykk den godt fast. Vått kjøkkenrull som skiftes daglig, eller en kapillærmatte på bunnen hjelper froskene med å ta opp fuktighet; bruk ikke klorbleket eller trykt papir. Skyll planter fra planteskolen grundig for gjødsel og sprøytemidler, og skift jorden før de settes i terrariet.

Tørk av glasset når papiret skiftes, for froskene sitter på rutene om natten, og smuss irriterer den ømfintlige bukhuden. Terrariet må ha god ventilasjon, for stillestående, fuktig luft gir sykdom.

TEMPERATUR

Agalychnis moreletii er en fjellart og skal holdes kjøligere enn den mer kjente *Agalychnis callidryas*. Om dagen skal det være 20-24 °C. Bakgrunnstemperaturen må ikke komme over 25 °C, heller ikke kortvarig, for varmen tærer på froskenes helse. Om natten kan temperaturen gjerne falle til 15-18 °C.

Gi tilgang til et lokalt varmepunkt på omtrent 25 °C, for eksempel under en liten spot over en gren. Varmepunktet tørker froskene raskere ut, så ventilasjonen må holde resten av terrariet kjølig. Om vinteren kan temperaturen senkes til 15-17 °C om dagen og 10-12 °C om natten.

Før avl senkes temperaturen i noen uker til omtrent 21 °C om dagen og 12-13 °C om natten (se Parring).

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Tørr luft om dagen er avgjørende for *Agalychnis moreletii*. Luftfuktigheten holdes på 50-70 % om dagen mens froskene sover, utenom yngletiden gjerne omtrent 60 %. Om kvelden, når lyset slukkes, sprayes terrariet, slik at luftfuktigheten stiger til 80-100 %. Spray bare én gang i døgnet, og la terrariet tørke opp igjen til neste dag.

Froskene tar opp vann gjennom huden og drikker av duggen på blader og glass, så overflatene må holdes rene. Vedvarende varme og høy luftfuktighet er den hyppigste årsaken til sykdom. Et regnkammer med konstant høy fuktighet brukes bare til avl og høyst en uke av gangen.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

VANN OG VANNKVALITET

Det skal alltid stå en skål med rent vann i terrariet. En skål på omtrent 20 cm i diameter med 2-3 cm vann er nok, og froskene må lett kunne komme opp igjen. Froskene tisser ofte i vannet når de drikker, så vannet skiftes hver dag, selv om det ser rent ut, og skålen skrubbes fri for belegg.

Bruk avklort vann som er filtrert for tungmetaller, eller osmosevann tilsatt mineraler igjen, men aldri rent osmosevann. Bruk ikke såpe eller rengjøringsmidler til skålen.

LYS OG UVB

UVB anbefales, fordi D-vitamin er nødvendig for kalkomsetningen, og insekter inneholder nesten ingen. Arten hører til Ferguson-sone 3, tilsvarende en gjennomsnittlig UV-indeks på 1-2,6 og en høyeste på 2,9-7,4 på stedene der froskene hviler. Lag en gradient med greiner og blader, slik at froskene selv kan velge hvor mye UVB de får, og mål lampens ytelse jevnlig. For lite UVB gir beinsykdom, for mye skader øyne og hud.

Et UVB-lysstoffrør (T5) kan kombineres med LED-plantelys, som både gir plantevekst og UVA. Sørg for at lyset ikke varmer terrariet opp over 24 °C.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Agalychnis moreletii spiser bare insekter. Brune sirisser (*Acheta domesticus*) er det beste basisfôret når de er fôret opp med næringsrik føde, for eksempel frukt, grønnsaker og revet gulrot, i 48 timer før froskene får dem. Små nymfer passer til unge dyr. Svarte sirisser og gresshopper er vanskeligere å fordøye og gir oftere kloakkframfall; svarte sirisser kan dessuten bite sovende frosker, så de brukes bare i begrenset mengde.

En voksen frosk får høyst 3-4 sirisser på omtrent 20 mm, to-tre ganger i uken. Fôr om kvelden etter sprayingen, når froskene våkner, og fjern uspiste insekter neste morgen, slik at de ikke gnager på de sovende froskene. Dryss fôret med kalk, minst én gang i uken med et vitamin- og mineraltilskudd, og la froskene få det raskt, siden pulveret faller av i løpet av få minutter. En fôrskål oppe i greinene holder insektene i pulveret og unna bunnen. Levende fôr må ikke falle i vannskålen.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Agalychnis moreletii sover om dagen på blader og er aktiv om natten. Den beveger seg langsomt og klatrer hånd over hånd, men hopper langt når den blir skremt, så åpne terrariet forsiktig. I naturen lever den mest alene og samles bare i yngletiden.

I terrariet kan froskene holdes i grupper av begge kjønn eller av samme kjønn når plassen er stor nok. Utenom yngletiden stresser flere hanner verken hverandre eller hunnene. I yngletiden kaller hannene og konkurrerer, og de kan riste blader og kvister med forbeina for å true rivaler. Det tærer på kreftene, og mange kallende hanner i samme rom, også i hvert sitt terrarium, kan stresse hverandre og gi følgesykdommer. Frosken kan dele terrarium med andre arter, for eksempel pilegiftfrosker, når kravene passer, men de store sirissene kan stresse små arter.

Frosken er lett å håndtere, fordi den blir sittende helt stille, men den håndteres bare når det er nødvendig, og helst med fuktige, pudderfrie engangshansker.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hunnene er større og tyngre enn hannene og har en bredere snute. Hannene har en mer butt snute og får mørke brunstknopper på første finger i yngletiden. En hunn er klar til avl når eggene kan ses gjennom den tynne huden på sidene. Alderen ved kjønnsmodning er ikke dokumentert. Hunner som aldri får yngle, kan bli eggbundet, og det gir alvorlige helseproblemer.

PARRING

Agalychnis moreletii skal ha en tørr periode med god fôring og litt lavere fuktighet, etterfulgt av en regnperiode. Froskene kjøles i noen uker til omtrent 21 °C om dagen og 12-13 °C om natten. Når hunnene er fulle av egg, og hannene har brunstknopper, flyttes de til et regnkammer, der vannet i bunnen først holdes kaldt (15-18 °C) i opptil tre dager uten regn. Deretter varmes vannet opp til 22-24 °C, ventilasjonen begrenses, slik at luftfuktigheten stiger raskt, og regnet slås på om dagen og av om natten. Froskene yngler etter en regnskur, ikke under den, og vedvarende regn stresser dem. Hannene begynner ofte å kalle så snart luftfuktigheten stiger om natten, og parring og egglegging skjer vanligvis innen tre dager. Froskene fôres ikke i regnkammeret. Er det ingen ynglatferd etter fem dager, slås pumpen av, og froskene flyttes tilbake til det tørre terrariet.

Sett flere hanner sammen med en eller to hunner, for konkurransen mellom hannene setter hunnene i gang. Lange perioder i yngelstemning sliter på hannene, så regnkammeret brukes høyst en uke av gangen.

EGG OG RUMPETROLL

Eggene legges om kvelden eller tidlig om morgenen på glatte, rene blader eller på glasset over vannet. De er grønne, og befruktningen kan ses etter to dager. En legging er på 23-334 egg og varierer mye mellom bestandene: i Guatemala er gjennomsnittet omtrent 70 egg, i Belize omtrent 200. I fangenskap er leggingene vanligvis på omtrent 145 egg, og enkelte hunner legger over 600. Det er ingen yngelpleie.

La eggene sitte til rumpetrollene klekkes, og samle rumpetrollene opp ved å sette en vannbeholder under bladet. Bladet kan også klippes av og henges over en annen beholder. Egg på glasset kan skrapes av med et stykke tynn, laminert kartong og legges på et kunstig blad over grunt vann. Forstyrrelser får rumpetrollene til å klekkes for tidlig, og da er de mindre og dør oftere.

METAMORFOSE

Eggene klekkes etter 7-10 dager ved 20-24 °C, i naturen oftest etter omtrent 11 dager. Lett spraying når klekkingen begynner, hjelper rumpetrollene ut og ned i vannet. Rumpetrollene er lette å oppdra: et akvarium på 60 liter per legging med 15-20 cm vann ved 18-22 °C og visne eikeblader eller flytende planter som skjul. De fôres to ganger om dagen med fint pulverisert fiskefôr, så mye som de spiser på få minutter, og restene suges opp. Skift 25 % av vannet en til to ganger i uken, og bruk et svampfilter med svak strøm, for sterk strøm stresser dem. De tåler svingninger i pH og nitrat, men ikke nitritt.

Forvandlingen skjer tidligst etter 60 dager, oftest etter 80-100 dager, og noen rumpetroll i en legging bruker mye lenger tid. Ungene klatrer opp av vannet med nesten hele halen i behold, så det må være steiner eller flytende planter de kan komme opp på. De spiser ikke de første 3-4 dagene mens halen blir tatt opp.

OPPDRETT AV UNGER

Nyforvandlede unger er først gråbrune og blir lysegrønne etter få dager, med lys buk. Hold dem i et lite, rent terrarium med greiner og blader, vått kjøkkenrull som bunn, som skiftes daglig, og de samme kjølige temperaturene som de voksne. Når halen er helt borte, fôres de med små nymfer av brune sirisser og andre små insekter dryssede med kalk. Luften holdes tørr om dagen, og det sprayes om kvelden.

Helse og vanlige feil

Sykdommer og feil i stellet av *Agalychnis moreletii*:

- For varmt og for fuktig: de fleste helseproblemer oppstår når temperaturen eller luftfuktigheten er for høy over lengre tid. Hold dagtemperaturen under 24 °C og luften tørr om dagen.
- Rundorm (for eksempel *Strongyloides* og *Rhabdias*): løvfrosker er svært utsatt, og ormene formerer seg raskt i jord og skitne vannskåler. De kan gi raskt vekttap og død, og gjødselprøver er ofte negative selv om dyret er infisert. Hold terrariet rent, og skift papir og vann daglig. Behandlingen er vanskelig.

- Kloakkframfall: vanlig, særlig hos hunner, og henger oftest sammen med kalkmangel eller orm.
- Små, lyse prikker i huden som ikke skifter farge: bakterieinfeksjon på grunn av fuktig, stillestående luft. Tørre overflater, bedre ventilasjon og en litt høyere temperatur hjelper hvis det oppdages tidlig.
- Skrammer på snuten: oppstår når froskene hopper mot glass eller nett i for små eller for urolige terrarier.
- Eggbundethet: hunner som aldri yngler, kan bli eggbundet.
- Beinsykdom ved for lite UVB og kalk. Dryss kalk på fôret, og mål UVB-lampen.
- Chytrid (*Batrachochytrium dendrobatidis*) er en soppsykdom som er dødelig for amfibier og kan bæres av dyr uten symptomer. Hold nye dyr i karantene.
- Dyr som ikke vil spise eller har sår eller hevelser, skal til en dyrlege med kunnskap om amfibier.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.